

cronică

interpretării

actoricești

Melania Ursu și Dorel Vișan

în

„Într-un parc... pe o bancă“

CĂLDURA OMENEASCĂ A TRISTEȚII

Intr-un parc... pe o bancă de Aleksandr Ghelman ● Teatrul Național din Cluj-Napoca ● Data premierii: 11 februarie 1989 ● Versiunea românească: Tudor Steriade ● Regia: Dorel Vișan ● Scenografia: T. Th. Ciupe ● Distribuția: Melania Ursu (Ea), Dorel Vișan (El).

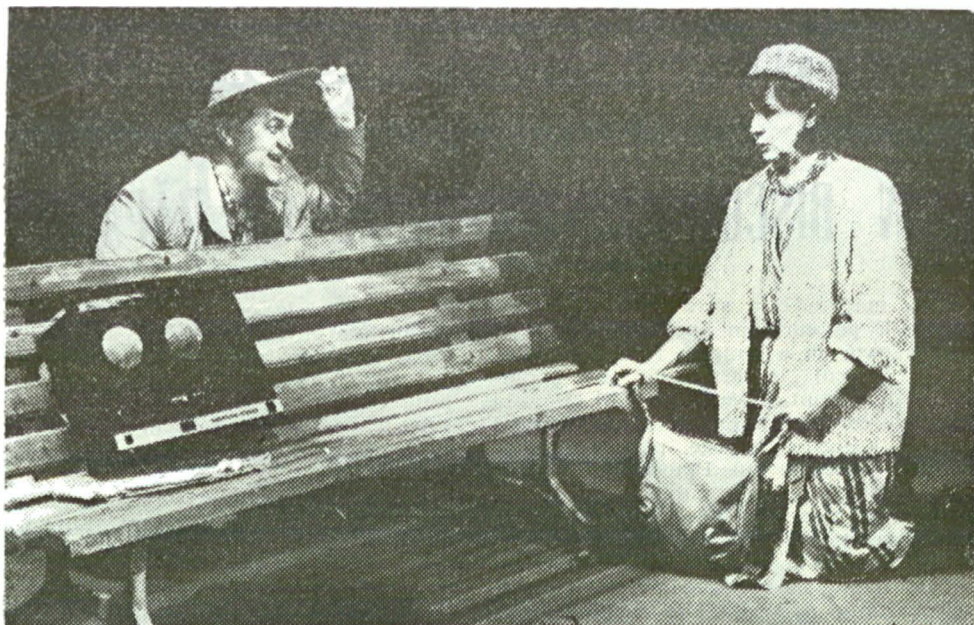
Ea, El, un parc, o bancă, vieți anonime, locuri fără identitate, drame fără relevanță, bucurii pasagere și lipsite de strălucire, infruntări din vârful buzelor.

Așa începe piesa lui Ghelman. așa începe și spectacolul Naționalului din Cluj-Napoca, lăsându-te să crezi, o vreme, că totul a fost spus în primele cinci minute, că nu poți urma decât variațiuni pe aceeași temă. Ai sentimentul, o bună bucată de timp, că actorii „se achită“ conștiințios de rolurile lor, cu profesionalitatea știută, dar că personajele nu le suscită, de fapt, interesul, participarea afectivă. Eroare sau, mai bine zis, o capcană așezată cu abilitate în calea spectatorului...inabil ori superficial.

În realitate, există o infinitate de sugestii, de anticipări ale dezvoltărilor succesive ce vor urma, o creștere permanentă, atent controlată, „filată“ cu pricepere, a tensiunii dramatice, a gravității problemelor propuse dialogului. Conflictului (destul de oarecare) între cei

doi eroi i se substituie, treptat, adevăratul conflict (deloc oarecare) al fiecăruia cu el însuși. Nu se infruntă moduri diferite de a trăi, de a gândi și de a simți ci proprii impulsuri contradictorii. Confruntarea are loc, s-ar putea spune, în ogiindă, fiecare căutând în celălalt un martor, un apărător, un judecător în procesul pe care și-l intentează, proces aminat poate de mult dar al cărui termen a ajuns acum la scadență. Dramatic nu e faptul că eroii s-au irosit, s-au împotmolit în derizoriu ci neputința lor de a trăi altfel, discrepanța între avinturi și poticneli, între năzuința sinceră, sfișietor de sinceră către „altceva“ și imposibilitatea de a-și figura fie și mental acest altceva, de a descoperi drumul ori măcar sursele interioare pentru porni efectiv.

Modalitatea de descifrare a personajelor pentru care au optat Melania Ursu și Dorel Vișan este, poate, cea mai dificilă, fiindcă refuză compătimirile du-

ios-înțelegătoare de tipul „vai, săracul de el”, „dar și ea, câtă lipsă de noroc!” și deopotrivă încurajările binevoitoare („Jasă, până la urmă lucrurile se aranjează!”). Melania Ursu și Dorel Vișan joacă într-o dramă chiar atunci când provoacă deliberat hohote de ris și poate mai ales atunci.

Drama trăită de El izvorăște, în interpretarea lui Dorel Vișan, din credința că faptele, întâmplările, îi sînt potrivnice, că năzuințele sale se lovesc neîncetat de neșansă, de oameni sau momente nepotrivite. Pentru a depăși toate acestea, își spune, e nevoie să fie „șmecher”. dar orice încercare eșuează pentru că nu are, pe deplin, nici vocația șmecheriei și nici pe aceea a onestității. Drama El, așa cum o citește Melania Ursu, pornește de la convingerea că „totul se poate aranja”, că întâmplările și oamenii îi pot deveni favorabili dacă-i înfrunți cu sinceritate, dacă-ți povestești la momentul oportun viața și plîngi puțin „din adîmoul inimii” pe un umăr de prieten (căci oricine **trebuie** să-ți devină prieten dacă vrei cu tot dinadinsul). El pierde pentru că nu vede cum ar putea cîștiga; Ea pierde pentru că nu înțelege că ar putea să nu cîștige. Cele două eșecuri nu se întîmpină reciproc, nu se alină, nu se sprijină unul pe altul, ci merg paralel, pentru o oră, pentru două. Cei doi vorbesc infierbîntat dar fără căl-

dură, cu voluptatea destăinuirii (Ea), cu nădejdea automăguliitoare a mistificării (El). Perimetrul derizoriului nu poate fi însă depășit pentru că personalitatea „revelată” a femeii e la fel de mărunț, de ternă ca aceea evidentă iar chipurile mereu noi pe care le creionează bărbatul urmează cu deprimantă monotonie chipul cel vechi.

Fără a neglija latura pitorească a personajelor, ispititoare întotdeauna pentru actor, privirea distanțat ironică, interpretii clujeni optează, totuși, pentru o abordare mai gravă, de o luciditate care nu fletează, nu absolvă, chiar dacă înțelege. Există, în interpretarea lor, o anume compătimire lipsită totuși de înduioșare, dar și o duioșie ușor persiflantă, o acuzare-apărare care apar pe rînd ori simultan, care se încheagă și se consolidează pe parcursul spectacolului. La început, actorii par a nu descoperi decît mimica, gesturile eroilor, nu și resorturile ce le declanșează. Doar par, însă, din dorința de a nu divulga prea devreme, de a parcurge împreună cu noi drumul, de a descifra treptat, fără grabă, fără prejudecăți existențele ce li se oferă. Și poate și din dorința de a mai da o șansă celor două tristeți, celor două neîmpliniri sortite a rămîne El și Ea, într-un parc... pe o bancă.

Cristina DUMITRESCU